

Pol Van Camp woont in Leuven en bouwt actief Attac-Vlaanderen mee uit. Pol was gedurende jaren LBC-delegee in de sector van de verzekeringen. Van jongs af aan houdt hij zich bezig met internationale solidariteitsacties, ondermeer in enkele Oost-Europese landen. In mei trok Pol voor een week naar Palestina in het kader van een internationale observatiemissie. Zijn verhaal.

Interview Pol: "De jongste tijd wekte het lot van de Palestijnen mijn aandacht. Ik vroeg me af of ik op één of andere manier iets zou kunnen doen. Tot ik op een dag in het blad van Pax Christi las over observatiemissies naar ginder. De bedoeling was om vooral te observeren en achteraf hier verslag uit te brengen, mensen te informeren en te motiveren. Ik heb er niet lang over moeten nadenken. De missies worden vanuit Vlaanderen ingericht door Pax Christi, het Vlaams Palestina Comité en Broederlijk Delen, die samenwerken met tal van Palestijnse NGO's. Het is trouwens onvoorstelbaar wat een veelzijdige civiele maatschappij je aantreft in Palestina. Tal van sociale organisaties nemen taken op zich die in normale omstandigheden door de overheid zouden moeten gegarandeerd worden. Onze reis duurde één week, van 17 tot 24 mei. Onze groep bestond uit zeven mensen."

Waar zijn jullie zoal een kijkje gaan nemen?

Pol: "We vlogen via Wenen, omdat we niet met de Israëlische vliegmaatschappij wilden reizen. In Wenen werden we al een eerste maal ondervraagd. Eens aangekomen begonnen we de reis met een bezoek aan GIPP, de koepel van Palestijnse NGO's. De rest van het reisprogramma zou sterk afhangen van de toestand ginder. Toen wij daar aankwamen waren net de aanvallen tegen Jenin en Nabloes achter de rug. Nieuwe aanvallen waren dus allerm minst uit te sluiten. Maar tijdens onze week bleef het vrij rustig, wat maakte dat wij ons programma zonder problemen konden uitvoeren. Tijdens die week brachten we een bezoek aan Jeruzalem, Bethlehem, Jenin, Nabloes en de Gazastrook. Jenin hebben we enkel maar via de velden kunnen bereiken."

Wat hebben jullie zoal kunnen vaststellen?

Pol: "Vooreerst hebben we gezien hoe de Palestijnse infrastructuur werd vernietigd door het Israëlisch leger. In sommige gebieden hebben de Palestijnen na de Oslo-akkoorden het recht gekregen -of de plicht, het is maar hoe je het bekijkt- om in te staan voor de ordehandhaving en de veiligheid. Maar als je daar rondloopt, merk je hoe hypocriet de houding van de Israëlische regering is. Enerzijds stelt die dat de Palestijnen de orde moeten handhaven, anderzijds vernietigt het leger ganse gebouwen van de Palestijnse administratie, tot zelfs de gevangenissen en alles. We konden ook vaststellen hoe de Palestijnse communicatiekanalen worden vernietigd, hoe de waterinfrastructuur wordt beschadigd. In één van de steden kwamen we aan en stonden we oog in oog met een appartementsgebouw dat volledig in puin was gelegd door het Israëlisch leger. Een vrouwtje vertelde ons dat de inwoners, onderwie zijzelf, vijf minuten de tijd kregen om het gebouw te ontruimen. Daarop werd het verwoest. Je zou eventueel met wat moeite nog kunnen begrijpen dat de Israëli's wanneer er een aanslag wordt gepleegd door een Palestijn op zoek gaan naar de daders. Maar dit was simpelweg geweld en terreur tegen weerloze burgers, tegen vrouwen en kinderen. Woonsten van onschuldige mensen worden met de grond gelijk gemaakt... Verschrikkelijk. En toch ben ik getroffen door het optimisme van die mensen. Hoewel ze weten dat ze morgen opnieuw kunnen beschoten worden, zie je overal mensen hun huizen herstellen, heropbouwen. De Palestijnse bevolking heeft een diepe indruk op me gemaakt: het organisatietalent, hun NGO's, de vrouwen die een zeer actieve rol spelen...

Ik was naar ginder vertrokken met een heel ander beeld van de Palestijnen. Door alles wat de media ons voorschotelen associeer je Palestina vooral met terrorisme en vluchtelingenkampen. En dan kom je daar aan en je ziet een land, met winkels en markten, met kinderen die naar school gaan... Je ziet mensen die een gewoon leven leiden. Uiteraard wordt hen dat nu belet, want sindsdien is er een uitgaansverbod afgekondigd."

Contributed by David Dessers
dinsdag, 06 augustus 2002 -

Je spreekt in dat verband over 'psychologische schade'?

Pol: "Ja, mensen mogen bijvoorbeeld nog maar twee of drie uur per dag hun huizen verlaten. De psychologische dwang is verschrikkelijk. Vernielingen van huizen zijn heel erg, dodelijke slachtoffers zijn een harde dobber. Maar je overleeft zo iets. Wat de mensen echt kapot maakt, is dat ze hun vrienden of familie niet meer kunnen bezoeken. Jongeren die hun studies niet kunnen voortzetten. Families die dagenlang binnen moeten blijven. Zieken die geen dokter kunnen raadplegen. Die beknotting van de vrijheid, met alle psychologische gevolgen vandien, niet in het minst voor al die kinderen, leek mij nog het ergste."

Wat hebben jullie gemerkt in verband met economische schade?

Pol: "De energiebevoorrading wordt gedwarsboomd. Je ziet olijfboomgaarden die vernietigd werden. Ook velden worden verwoest. Ja mag ook niet vergeten dat heel wat van de beste gronden in beslag zijn genomen door de kolonisten en de uitbreiding van de Joodse nederzettingen in Palestina. En als ze dan wat oogst hebben, krijgen ze die heel moeilijk verkocht. Ze mogen niets meer uitvoeren. Vissers mogen niet meer uitvaren. Het heeft er voor gezorgd dat de armoede op een jaar tijd met rasse schreden is opgerukt. Daarnaast kunnen honderdduizenden mensen door de vergrendelingen van ganse gebieden niet meer op hun werk geraken. Vele gingen werken in Israël. Dat kan nu niet meer. Dit leidt tot chaos. De toestand wordt echt onhoudbaar."

Ook van die nederzettingen had ik een totaal fout beeld. Ik dacht het ging om nederzettingen van Israëli's op Palestijnse gebied, maar op plaatsen waar er niets was. Welnu, die kolonisten zijn dus meestal de extreemste zionistische joden. Onder Sharon zijn er honderden nieuwe nederzettingen bij gekomen. Maar die worden helemaal niet opgericht in lege gebieden. Integendeel, vaak worden Palestijnen onteigend, de beste gronden worden aangeslagen en de verschillende nederzettingen worden dan met elkaar in verbinding gebracht door de aanleg van schitterende, nieuwe wegen waarvan enkel die kolonisten gebruik mogen maken! Die nederzettingen bevinden zich dus temidden van Palestijnse woonbuurten en die kolonisten beschikken over enorme voorrechten. Terwijl de Palestijnen bijvoorbeeld moeite hebben om aan water te geraken, zien zij hoe kolonisten het water gebruiken om hun tuinen te besproeien! Sommige Palestijnse wegen, kruisen die koloniale wegen. Welnu, telkens dat in zo'n nederzetting één auto vertrekt, wordt de Palestijnse weg volledig geblokkeerd, met urenlange files tot gevolg."

Op de wegen naar Palestijnse steden, installeren de Israëli's tal van checkpoints, streng bewaakte militaire controleposten, zeg maar. Om naar Jenin te gaan moesten we een achttal checkpoints doorgeraken. Ook daar staan de Palestijnen dus urenlang te wachten. Bovendien vinden daar de grootste vernederingen plaats. Om de minste reden wordt daar met traangas gesmeten. Soms vallen er doden, gewoon tijdens het wachten. Laat mij die vernederingen slechts één maand ondergaan, en ik begin evenzeer met stenen te smijten, of naar een geweer of bommen te grijpen. Dat hou je niet vol. Ambulances worden er uren opgehouden, jammer voor de mensen die dringende zorgen nodig hebben!"

Welke getuigenissen hebben jullie zoal opgetekend?

Pol: "Enerzijds waren er de vele individuele verhalen. Bijvoorbeeld van dat vrouwtje wiens man was doodgeschoten tijdens de bestorming van Jenin. Ze dachten dat hij explosieven droeg, terwijl hij een band rond het lichaam had omdat hij last had van een hernia. Dat vrouwtje zag samen met haar kinderen haar dode man liggen op enkele meters van haar huis en dat gedurende dagen. Ze mochten hem daar niet weghalen. Dat is natuurlijk heel erg. Maar daarnaast is er de algemenere problematiek van de duizenden zonder proces opgepakte jongeren. Men pakt gewoon alle mensen van een bepaalde leeftijdscategorie op, zonder onderscheid, zonder vermoeden van wat dan ook... Van heel wat van die mensen hoort men achteraf niets meer."

Wat is jouw indruk van het Palestijns verzet?

Contributed by David Dessers
dinsdag, 06 augustus 2002 -

Pol: "Heel veel mensen zijn eigenlijk bezig met heel concrete problemen. Hoe kunnen we de basisneden lenigen? Hoe kunnen we die universiteit organiseren? Hoe kunnen we de vluchtelingenproblematiek in de aandacht houden? Hoe kunnen de dokters hun werk doen? Hoe kunnen we fondsen werven voor projecten? De mensen waarmee wij spraken deden alles heel openlijk. Wat kan je trouwens ongewapend doen? Weet ik veel waar ze die bommen maken. Maar wat betekenen die individuele bommen tegenover één van de best uitgeruste legers ter wereld? Manschappen, wapens, tanks, F16's, gevechtshelikopters. Hoe kunnen de Palestijnen zich daar tegen verzetten? Vele mensen met wie wij spraken vroegen zich daarom af waarom de wereld hier zomaar op toekijkt. Waarom doet de rest van de wereld niets? Waarom laten ze dit zomaar gebeuren? Waarom moeten alle landen de VN-resoluties respecteren en Israël niet? Dat was het belangrijkste verzet dat ik gezien heb, als je dat tenminste verzet noemt. Voor de meerderheid van de bevolking komt de situatie neer op overleven.

De Palestijnse autoriteit wordt wel sterk bekritiseerd. Ze wordt beticht van corruptie. Maar de meeste Palestijnen met wie ik sprak stelden dat zij zelf wel zullen bepalen wie hun leiders moeten zijn. Hoe meer Amerika beweert dat Arafat het niet mag zijn, hoe meer de Palestijnen zich als één blok achter hem lijken te scharen. In ieder geval ben ik in weinig landen zoveel kadmensen tegengekomen als in Palestina, zowel op het politieke, sociale, culturele als medische vlak. Ze hebben voldoende bekwame mensen, met visie om een land op te bouwen.

Zelf ben ik tegen elke vorm van geweld. Toen wij vroeger met de vakbond akkoorden moesten onderhandelen met de directie en wij stelden achteraf vast dat de akkoorden niet nagekomen werden, dan grepen wij naar radicalere middelen, zoals staking. De Palestijnen zijn volledig bedrogen uit de Oslo-akkoorden gekomen. Sharon heeft integendeel een zeer agressieve politiek gevoerd, met o.m. een sterke uitbreiding van de nederzettingen. Dit alles gebeurt met de blijvende morele en militaire steun van de VS. De hypocriete houding van Amerika is hier hemeltergend. Internationaal het terrorisme zogezegd bestrijden, maar in de praktijk alleen dat terrorisme dat indruist tegen haar belangen, en het staatsterrorisme van Israël goedkeuren en financieel ondersteunen. Irak verplichten tot naleving van de VN resoluties en niet eisen dat dit ook voor Israël geldt enz.... Ook dat weegt zeer zwaar bij de bevolking van Palestina en bij de NGO's.

Is het dan zo verwonderlijk dat het geweld terug escaleert? Sharon zegt nu dat de aanslagen moeten stoppen, alvorens er over vrede kan gesproken worden. Maar hij heeft zelf een bom gelegd onder het vredesproces. De allereerste voorwaarde om tot een oplossing te komen is dat de bezetting stopt. Daarnaast moet er absoluut een oplossing worden gevonden voor het vluchtelingenprobleem. Dan zullen lang niet alle problemen opgelost zijn, maar het zijn wel de eerste voorwaarden. Ondertussen verslechtert ook de economische toestand in Israël zelf. Dat en de voortdurende angst voor aanslagen doet ook vele Israëli's eindelijk beseffen dat Sharon de bezetting beter stopzet."

En wat moet er verder in ons land gebeuren?

Pol: "In ons land tenslotte moeten de acties worden opgedreven en nog meer gecoördineerd. Er moet ook dringend een globale strategie worden uitgewerkt. Dan pas zullen we de bevolking beter kunnen informeren en de politici onder grotere druk kunnen zetten. Dit is nodig om Israël te dwingen de VN resoluties toe te passen en o.m. Palestina te ontruimen en het vluchtelingen- e.a. problemen op te lossen. We blijven ook hier maar geloven dat een andere en betere wereld mogelijk is.